

KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

3 POSĖDIS

SPRENDIMAS

DĖL KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014–2020 M. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO

2015 m. gegužės 15 d. Nr. TS-134
Kaunas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktu, 16 straipsnio 4 dalimi, 18 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsnio 3 dalimi, Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 519 „Dėl Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ 6 punktu, Kauno rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Patvirtinti Kauno rajono savivaldybės 2014–2020 m. komunalinių atliekų tvarkymo planą (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Kauno rajono savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 6 d. sprendimą Nr. TS-64 „Dėl Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2008–2018 m. plano patvirtinimo“.

Savivaldybės meras

Valerijus Makūnas

PATVIRTINTA
Kauno rajono savivaldybės tarybos
2015 m. gegužės 15 d. sprendimu Nr. TS-134

Kauno rajono savivaldybės 2014–2020 m. komunalinių atliekų tvarkymo planas

Parengė: UAB „JOSTRA“
UAB „COWI LIETUVA“

2015 m.

Turinys

1	Ižanga	3
2	Pagrindinės prielaidos ir bendrieji duomenys	4
2.1	Kauno rajono savivaldybės bendrasis aprašymas.....	4
2.2	Gyventojai ir namų ūkiai	4
3	Atliekų tvarkymo teisinė sistema	5
3.1	Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo organizavimas	5
3.2	Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės ir atliekų tvarkymo planas.....	5
4	Komunalinių atliekų tvarkymo esamos būklės apžvalga	7
4.1	Duomenų rinkimas	7
4.2	Komunalinių atliekų susidarymas ir tvarkymas	7
4.3	Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados.....	16
5	Komunalinių atliekų susidarymo prognozės planuojamu laikotarpiu (2014-2020 m.)	20
6	Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metais tikslai, uždaviniai ir įgyvendinimo priemonės	21
6.1	Atliekų tvarkymo principai	21
6.2	Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014-2020 metais	22
6.3	Atliekų susidarymo prevencija	23
6.4	Atliekų naudojimas ir perdirbimas	23
6.5	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	25
6.6	Specifinių komunalinių atliekų srautų surinkimo užduotys.....	28
6.7	Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo plėtra	29
6.8	Sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo	30
6.9	Teisinių dokumentų atnaujinimas ir ekonominių instrumentų taikymas	30

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

6.10 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	30
6.11 Savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.....	32
6.12 Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė.....	33
7 Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014-2020 m.	34

Ižanga

Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014-2020 metams parengtas siekiant atnaujinti 2008 m. kovo 6 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-64 patvirtintą Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2008–2018 m, atsižvelgiant į naujus teisės aktus bei atsiradusias naujas užduotis savivaldybei. Šis planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) ir 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintų Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams (Žin., 2010, Nr. [149-7654](#)) reikalavimus.

Komunalinių atliekų tvarkymo planavimo tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane 2014-2020 m. nustatytos priemonės, užtikrinančios Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2014, Nr.2014-049890) ir Kauno regiono plėtros tarybos 2015 metų vasario 17 dienos sprendimu 51/2S-11 patvirtintame Kauno regiono atliekų tvarkymo plane 2014-2020 m. nustatytas užduotis.

Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 m. sudaro šios pagrindinės dalys:

- › esamos atliekų tvarkymo būklės apžvalga;
- › komunalinių atliekų susidarymo prognozės planuojamu laikotarpiu (2014 - 2020 m.);
- › komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014-2020 m.;
- › plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
- › plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai;
- › Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014-2020 m.

Už Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. įgyvendinimą yra atsakinga Kauno rajono savivaldybė ir VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – KRATC). Sprendimus dėl šio plano pakeitimų priima Kauno rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į KRATC ir Kauno rajono savivaldybės administracijos siūlymus bei konsultuodamasi su socialiniais ekonominiais partneriais.

Pagrindinės prielaidos ir bendrieji duomenys

Kauno rajono savivaldybės bendrasis aprašymas

Kauno rajono savivaldybės plotas – 149,5 tūkst. hektarų, iš jų 4,2% užima miestai ir gyvenvietės, 1,9% – keliai, 52,6% – žemės ūkio naudmenos, 32,7% – miškai, 4,95% – vandenys, 3,66% – kitos paskirties plotai. Kauno rajone yra 25 seniūnijos (Akademijos, Alšėnų sen., Babtų, Batniavos, Čekiškės, Domeikavos, Ežerėlio, Garliavos apylinkių, Garliavos, Kačerginės, Karmėlavos, Kulautuvos, Lapių, Linksmakalnio, Neveronių, Raudondvario, Ringaudų, Rokų, Samylų, Taurakiemio, Užliedžių, Vandžiogalos, Vilkių apylinkių, Vilkių, Zapyškio). Kauno rajonas vienas iš tankiausiai apgyvendintų teritorijų Lietuvoje - gyventojų tankis yra daugiau kaip 57,6 gyv./kv. km, kai Lietuvos vidurkis yra 46,6 gyv./kv. km.

Gyventojai ir namų ūkiai

Remiantis 2011 metų Lietuvos statistikos departamento gyventojų surašymo duomenimis Kauno rajone gyventojų skaičius siekė 85,9 tūkst., iš kurių 82 proc. gyventojų gyvena kaimo vietovėse. Remiantis patikslintais duomenimis 2014 metų gale Kauno rajone gyveno 94 218 gyventojų. Per pastarąjį dešimtmetį Kauno rajone gyventojų skaičius vidutiniškai kasmet padidėjo po 1,6 proc., tačiau bendrai Kauno regione gyventojų skaičius mažėja (-0,6 proc.).

1 lentelė. Gyventojų skaičius Kauno rajone gyventojų surašymo metu 2001 ir 2011 metais.¹

Gyventojai 2001 m. surašymo metu	Gyventojai 2011 m. surašymo metu	Gyventojų skaičiaus padidėjimas per 10 m., proc.	Metinis gyventojų skaičiaus padidėjimas proc.
81 373	85 922 (94218)*	5%	0,5%

* Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2013 metus.

2011 Kauno rajono savivaldybėje įregistruoti 26 750 būstai. Kauno rajone individualiai namų valdai tenka 3,34 gyventojų, daugiabučio namo butui – 2,35 gyventojų (vidutinis būsto dydis – 2,95 gyventojų vienam namų ūkiui).

2 lentelė. Kauno rajono butų skaičius 2012 metų NT registro duomenimis.²

Butai daugiabučiuose		Butai 1-2 butų namuose = individualūs namai		Viso butų
Butų skaičius	Gyventojų skaičius	Individualių namų skaičius (15 534) (eksploatuojamų individualių namų skaičius – 15068)	Gyventojų skaičius	
11 596	28 352 (29 463)	15 534	61 086 (63 227)	27 130

¹ Šaltinis: Gyventojų skaičius sudarytas remiantis Lietuvos Statistikos departamento tinklapyje skelbiamais oficialiais duomenimis - gyventojai ir socialinė statistika:

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M3010214&PLanguage=0>

² Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas "Butų skaičius metų pabaigoje. Požymiai: administracinė teritorija, gyvenamoji vietovė, nuosavybės forma", prieiga internete:

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M3100104&PLanguage=0>

Atliekų tvarkymo teisinė sistema

Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo organizavimas

Komunalinių atliekų tvarkymą, susidarymo normas ir tarifus reglamentuoja Savivaldybės tarybos patvirtintos atliekų tvarkymo taisyklės. Pagal taisykles, savivaldybė organizuoja ir plėtoja atliekų tvarkymo sistemą taip, kad visas atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojai pagal principą „teršėjas moka“. Savivaldybės taryba tvirtina dydžius ir komunalinių atliekų susidarymo normas.

Kauno rajono savivaldybės administracijoje su atliekų tvarkymu susiję klausimai sprendžiami Aplinkos skyriuje.

2007 metais Kauno rajono savivaldybės skelbtą konkursą dėl komunalinių atliekų surinkimo laimėjo UAB „Dzūtra“ (nuo 2012 metų UAB „Ekonovus“) ir UAB „Kauno švara“, kurios aptarnauja apytiksliai po 50 proc. rajono teritorijos. Sutartys su šiomis įmonėmis dėl viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasirašytos 2007 m. liepos 31 d. Kiekviena įmonė aptarnauja jai sutartimi priskirtas seniūnijas. Sutarties galiojimo laikotarpis numatytas 5 metams, sutartis pratęsta iki naujo konkurso atliekų surinkimo paslaugai pirkti rezultatų paskelbimo.

UAB „Kauno švara“ ir UAB „Ekonovus“ surenka mišrias komunalines atliekas, buityje susidarančias pavojingas atliekas, biologiškai skaidžias atliekas, popierių, stiklą, plastiką, didžiąsias atliekas, statybos ir griovimo, EEĮ, šeimininkės bei kitas atliekas. Tiek UAB „Ekonovus“, tiek UAB „Kauno švara“ mišrias komunalines atliekas, surinktas iš Kauno rajono atliekų turėtojų, šalina Lapių sąvartyne.

Kauno rajono savivaldybėje organizuojamos ir papildančios atliekų surinkimo sistemos. 2012 m. papildančią sistemą dėl antrinių žaliavų surinkimo diegiančios ir eksploatuojančios įmonės buvo UAB „Super Montes“ ir UAB „EKO GROUP“, 2013 m. – asociacija „EEPA“ (elektronikos atliekų surinkimas), VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ (elektronikos atliekų surinkimas) ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ (pakuočių ir pakuočių atliekų surinkimas). Atliekų surinkimo sistemą papildančiomis sistemomis surinktos atliekos yra perdirbamos ir panaudojamos kaip antrinės žaliavos.

Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės ir atliekų tvarkymo planas

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės buvo patvirtintos savivaldybės tarybos 2008-03-06, Nr. TS-65 (pakeitimas 2009 m. rugpjūčio 27 d. Nr. TS-332; 2009 m. sausio 29 d. Nr. TS-5; 2013 m. vasario 28 d. Nr. TS-48; pakeitimas 2013 m. rugpjūčio 29 d. Nr. TS-310). Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės patvirtintos 2013 m. rugpjūčio 29 d. ir bus taikomos, kai bus pasirašyta sutartis su Operatoriumi.

Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse yra nustatytos atliekų turėtojų, atliekų tvarkytojų teisės ir pareigos, aprašomos komunalinių ir specifinių atliekų, atskirtų iš bendro komunalinių atliekų srauto, tvarkymo sistemos, antrinių žaliavų surinkimo sistemos, šių sistemų plėtra, visuomenės informavimas ir švietimas, informacijos teikimo tvarka. Taisyklėse pabrėžiama, kad atliekų tvarkymo taisyklės galioja visiems, tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, ir visi komunalinių atliekų turėtojai turi naudotis savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema (su kai kuriomis išimtimis). Taisyklėse taip pat nurodoma atsakomybė už šių taisyklių nesilaikymą.

Kauno rajono savivaldybės taryba 2008 m. kovo 6 d. sprendimu Nr. TS-64 yra patvirtinusi Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planą 2008–2018 m. metams, kuriame numatyti atliekų tvarkymo uždaviniai, principai, tikslai, įgyvendinimo priemonės, užtikrinančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą, žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atskirų atliekų srautų tvarkymą. Kauno rajono atliekų tvarkymo plano tikslai yra:

- › mažinti atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai;
- › užtikrinti racionalų atliekų medžiaginių ir energetikos išteklių naudojimą;

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

- › nustatyti atliekų tvarkymo užduotis, priemones ir veiksmus, sudarančias sąlygas įgyvendinti Europos Sąjungos atliekų tvarkymo direktyvų reikalavimus.

Kauno rajone atliekų tvarkymo užduotys yra nustatomos remiantis Kauno rajono atliekų tvarkymo planu, Kauno regiono atliekų tvarkymo planu, valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu bei atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, EK sprendimu dėl paramos investiciniam projektui „Kauno regiono komunalinių atliekų sistemos sukūrimas“ skyrimo bei Kauno apskrities savivaldybių sprendimais dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemų plėtros.

Kauno rajono savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 6 d. sprendimu Nr. TS-66. (patikslinimas - 2010 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. TS-160) patvirtintos Kauno rajono savivaldybės stambiagabaričių atliekų ir kompostavimo aikštelių įrengimo vietos. Kauno rajono savivaldybės buitinių atliekų konteinerių aikštelių išdėstymo vietos patvirtintos Kauno rajono savivaldybės tarybos 2005 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. TS-136.

Komunalinių atliekų tvarkymo esamos būklės apžvalga

Duomenų rinkimas

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie dabartinę atliekų tvarkymo būklę remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento, Kauno rajono savivaldybės Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai teiktais duomenimis apie atliekų tvarkymo sistemos organizavimo ir numatytų uždavinių įgyvendinimą Kauno rajono savivaldybės teritorijoje už 2012 - 2014 metus, Kauno rajono savivaldybės bei komunalinių atliekų tvarkytojų duomenimis.

Statistiniai gyventojų skaičiaus surašymo duomenys pateikti, norint nustatyti gyventojų kaitos tendencijas dešimties metų laikotarpyje. Atliekų tvarkymo plane atliekami skaičiavimai, remiantis Kauno savivaldybės pateiktais duomenimis apie gyventojų skaičių savivaldybės teritorijoje pagal deklaruojamąją gyvenamąją vietą už 2014 metus.

Komunalinių atliekų susidarymas ir tvarkymas

Statistiniai duomenys

2014 metais Kauno rajone susidarė 27,8 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Į šį skaičių įeina ir atskirai surinktos antrinės žaliavos, pakuotės ir kitos atliekos.

3 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas ir šalinimas Kauno rajone 2012 - 2014 m.³

Metai	Gyventojų skaičius	Surinkta komunalinių atliekų, tonos	Susidarančių komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui per metus (kg)	Pašalinta sąvartyne mišrių komunalinių atliekų, tonos
2012	89 438	35 943	402	21 714
2013	92 690	20 453	221	18 349
2014	94 218	27 810	295	25 252

Šie duomenys rodo, kad 2014 m. Kauno rajone vienam gyventojui per metus susidarė 295 kg komunalinių atliekų. Į šį kiekį yra įtrauktas ir komunalinių atliekų kiekis, kuris yra surenkamas iš rajono pramonės įmonių ir organizacijų, taip pat atskirai surenkamos antrinės žaliavos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, statybos ir griovimo atliekos. Atskirų komunalinių atliekų srautų kiekiai surinkti pagal naudojamas surinkimo priemones pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimas Kauno rajone 2011 - 2014 m.⁴

Atliekų srauto pavadinimas	Mato vnt.	2011	2012	2013	2014	Vienam gyventojui tenkantis kiekis 2014 m., kg
		tonos	tonos	tonos	tonos	
Surinktos komunalinės atliekos:	t	20 888	35 943	20 453	27 810	295
Mišrios komunalinės atliekos	t	16 568	21 959	18 185	24 393	259

³ Šaltinis: Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2012 - 2014 m.

⁴ Šaltinis: Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2011-2014 metus.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Biologiškai suyrančios atliekos (žaliosios)			19	27	67	1
Buityje susidarančios pavojingos atliekos	t	0,3	0,2	0,01	0,44	0
Antrinės žaliavos:	t	3 322	13 145	1 286	2 361	25
Popierius ir kartonas	t	244	285,4	81	178	2
Kombinuotos pakuotės atliekos popieriaus. pagrindu.		0	171,3	0		0
Popieriaus ir kartono pakuotės atliekos		678	870	533	784	8
Stiklo atliekos		86	6,4	0	14	0
Stiklo pakuotės atliekos	t	1 449	9 083	380	444	5
PET pakuotė		0	606	5		0
Plastiko atliekos		70	2	1	84	1
Plastikinės pakuotės atliekos	t	751	1 185	283	334	4
Kombinuotos pakuotės atliekos plastiko pagrindu		0	141	0	523	6
Medinės pakuotės atliekos		46	408,5	0		0
Metalinės pakuotės atliekos	t	0	387	3	11	0
Drabužiai ir tekstilė		0	0	0		0
Didžiosios atliekos	t	151	127	140	93,	1
Panaudotos padangos	t	247	18,3	5	0,66	0
Statybos ir griovimo atliekos	t	510	661	807	823	9
EEĮ atliekos	t	47	0,3	0,09	0,48	0
Filtrai (oro, kuro, tepalo)		13,5	13,5	0		0
Kitos statybinės atliekos	t	4	0	4		0
Laboratorinės - cheminės medžiagos	t	1,5	0	0		0

Kauno rajono savivaldybėje per 2010 - 2014 metų laikotarpį surenkamų komunalinių atliekų kiekis su tam tikrais svyravimais mažėja. Surenkamų antrinių žaliavų kiekis atskirais konteneriais 2014 m. mažas ir siekia 9 proc. arba 25 kg. vienam gyventojui per metus, nors antrinių žaliavų kontenerių tinklas yra gerai išplėtotas ir atitinka VSATP reikalavimus. Reikia atkreipti dėmesį, kad šie duomenys gali būti neteisingi, tai yra į atskirai surinktų antrinių žaliavų, pakuotės ar kitų atliekų kiekį, matomai yra įtrauktos ir atliekos surinktos iš juridinių asmenų arba surinktos atliekos kituose Lietuvos regionuose.

Nėra duomenų apie komunalinių atliekų susidarymą įmonėse, įstaigose bei organizacijose, kadangi jų mišrios komunalinės atliekos paprastai surenkamos tais pačiais konteneriais bei transporto priemonėmis kaip ir gyventojų. Remiantis įvairių Lietuvoje vykdytų studijų ir apžvalgų išvadomis, įmonėse ir organizacijose susidaro apie 20 proc. mišrių komunalinių atliekų.

Surinktų komunalinių atliekų panaudojimas ir šalinimas

Iš 2014 metais Kauno rajone susidariusių komunalinių atliekų 25 tūkst. tonų (apie 91 proc.) pašalinta sąvartyne, bendras panaudotų/ perdirbtų komunalinių atliekų kiekis 2,5 tūkst. tonų (apie 9 proc.).

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

5 lentelė. Kauno rajone surinktų komunalinių atliekų naudojimas/šalinimas 2012 – 2014 m.⁵

Metai	Iš viso surinkta komunalinių atliekų, tonos	Perdirbta panaudota komunalinių atliekų, tonos	Perdirbta panaudota komunalinių atliekų, proc.	Sąvartyne pašalinta komunalinių atliekų, tonos	Pašalinta komunalinių atliekų, proc.
2012	35 943	14 229	40	21 714	60
2013	20 453	2 104	10	18 349	90
2014	27 810	2 557	9	25 252	91

* komentarai yra pateikti aukščiau esamame skyriuje.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2013 m. turi būti paruošta perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų, taip pat užtikrinta, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Šiuo metu Kauno rajono savivaldybė 2014 metais aukščiau išvardintų tikslų neįgyvendino (perdirbta/panaudota tik 9 proc. komunalinių atliekų). Nuo 2013 metų Kauno rajono savivaldybė pradėjo iš individualių namų gyventojų surinkti pakuotes atliekas, skatinti namudinį kompostavimą, o pastačius Kauno regiono komunalinių atliekų apdorojimo įrenginius (atsakingas VšĮ Kauno RATC) visi VSATP numatyti uždaviniai bus įgyvendinti.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis išvežtų ir (ar) eksportuotų atliekų kiekis Kauno rajono savivaldybėje 2012 metais buvo 621,57 tonos (stiklo pakuotė, eksporto šalis - Estija).

Mišrių komunalinių atliekų sudėtis

Kauno rajone surinktos atliekos vežamos į Lapių regioninį sąvartyną esantį Lepšiškių kaime, Lapių seniūnijoje, Kauno rajone. Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. [109-5148](#)) Lapių sąvartyne vykdomi mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo darbai. Lapių regioniniame sąvartyne šiuos darbus organizuoja sąvartyno operatorius UAB „Kauno švara“. Atliekų sudėties tyrimai vykdomi stebint VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro, Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento ir savivaldybių atstovams. Atliekų sudėties tyrimo darbai atliekami 4 kartus per metus: žiemą, pavasarį, vasarą ir rudenį. Vadovaujantis aukščiau nurodytu aprašu sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti atliekami 2012 - 2020 metais.

Kauno rajono savivaldybės 2014 metų mišrių komunalinių atliekų tyrimų rezultatai bei komunalinių atliekų sudėties prognozės duomenys pateikti žemiau esančioje lentelėje.

6 lentelė. Komunalinių atliekų sudėties prognozės 2014 – 2020 metais.

Nr.	Komunalinių atliekų frakcijos	2014	2015	2018	2020
1	Popieriaus kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	14,3%	14,3%	14,3%	14,3%
2	Žaliosios atliekos	8,7%	8,7%	8,8%	8,8%
3	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1,7%	1,6%	1,4%	1,3%

⁵ Šaltinis: Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2012-2014 metus.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

4	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	14,1%	14,7%	15,4%	16,0%
5	Natūralaus pluošto audinių atliekos	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
6	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	23,3%	23,5%	23,7%	23,9%
7	Kombinuotų pakuočių atliekos	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
8	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	3,5%	3,4%	3,4%	3,3%
9	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	9,5%	8,8%	8,2%	7,5%
10	Inertinės atliekos (keramika, betonai, akmenys ir pan.)	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
11	Kitos atsitiktinai į sąvartyną patekusios nepavojingos atliekos	19,0%	18,9%	18,9%	18,8%
12	Atsitiktinai į sąvartyną patekusios pavojingos atliekos	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

Atliekų susidarymo normos ir tvarkymo tarifai

Tarifai (įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą) gyventojams nustatomi pagal fiksuotus, teoriškai apskaičiuotus atliekų tūrius ar per metus susidarantį kiekį, bei fiksuotą buitinių atliekų tankį (t/m^3), kuriuos tvirtina Rajono savivaldybės taryba. Savivaldybės atliekų susidarymo normas nustato atskirai miesto ir kaimo gyventojams, atsižvelgia ir į gyvenamąjį būstą (individualus ar daugiabutis namas) bei konteinerio ištuštinimo dažnumą. Kauno rajone mokestis už atliekų tvarkymą nuo 2007 m. rugpjūčio 1 d. yra išskaidytas į dvi dalis: pastovią, kurią nustato Kauno rajono savivaldybės taryba; ir kintamą, kurią atliekų tvarkytojas apskaičiuoja pats pagal atliekų priėmimo į sąvartyną įkainius ir praneša vartotojams.

7 lentelė. *Atliekų susidarymo normos ir tarifai gyventojams*

Mokėtojų grupės	Norma vienam gyventojui, m^3/m		Tarifas* Lt/ m^3
	Besinaudojantys bendrais konteineriais	Besinaudojantys individualiais	
Daugiabučių namų gyventojai	2	netaikoma	20,07 – individualiems konteineriams; 15,83 – bendro naudojimo konteineriais
Individualių namų gyventojai	2	Faktinis kiekis, bet nemažiau nei 1,1	
Įmonės, įstaigos, organizacijos	0,3 darbuotojui	Faktinis kiekis	
Sodininkų bendrijos nuolat gyvenamos	1,1	1,1	
Sodų bendrijos	Faktinis kiekis	Faktinis kiekis	
Garažų bendrijos	Faktinis kiekis	Faktinis kiekis	

* - Tarifas (be PVM ir neįskaitant šalinimo sąvartyne)

Rajone įmonėms ir organizacijoms tarifai ir atliekų susidarymo normos nustatytos Kauno rajono atliekų tvarkymo taisyklėse. Juridiniams asmenims – įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei juridinio asmens teisių neturinčioms įmonėms – minimalios metinės komunalinių atliekų (buities atliekų bei komercinės, pramoninės, institucijų ir kitokios kilmės atliekų, kurios savo pobūdžiu ir sudėtimi yra panašios į buitines atliekas) susikaupimo normos nustatomos atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, lankytojų/klientų/mokinių ir pan. skaičių, įmonės plotą ir kitus kriterijus.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Metinė komunalinių atliekų susikaupimo norma sodų ir garažų bendrijoms netaikoma, nes fiksuojamas faktinis išvežtų komunalinių atliekų kiekis. 2013 m. Lapių sąvartyne nustatytas tarifas už komunalinių atliekų šalinimą buvo 59,41 Lt už 1 toną šalinamų atliekų.

Duomenys apie komunalinių atliekų sąvartynus

Šiuo metu visi Kauno rajono sąvartynai yra neeksploatuojami, išskyrus Lapių sąvartyną, kuris nuosavybes teise priklauso VšĮ Kauno RATC. Kauno rajone susidarę atliekos vežamos į nepavojingų atliekų Lapių regioninį sąvartyną, esantį Lepšiškių kaime, Lapių seniūnijoje, Kauno rajone.

Kauno regiono atliekų tvarkymo teritorijoje atliekos buvo deponuojamos 68 aplinkosauginių reikalavimų neatitinkančiuose ir stipriai teršiančiuose aplinką sąvartynuose. Kuriant regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei siekiant sumažinti gruntinio vandens ir dirvožemio taršą taip pat neigiamą poveikį žmonių sveikatai, 2008 m. rugsėjo 19 d. pasirašyta sutartis su UAB „Luidas“ dėl mažų ir vidutinių sąvartynų (šiukšlynų) uždarymo Kauno regione.

Sutarties įgyvendinimo laikotarpiu Kauno, Kėdainių, Jonavos, Raseinių ir Kaišiadorių rajonuose uždaryti 58 vidutiniai ir maži sąvartynai ir nuo 2009 m. liepos 16 d. Kauno regiono atliekos talpinamos dviejuose regioniniuose sąvartynuose.

Atliekų naudojimo (įskaitant naudojimo energijai gauti įrenginius) ir šalinimo (sąvartynų ir atliekų deginimo) įrenginių vietos parinkimo kriterijai

Atliekų naudojimo ir šalinimo įrenginiai turi būti įrengti atsižvelgiant į šiuos pagrindinius teisės aktus:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“;

- › Įsakymas „Dėl atliekų deginimo aplinkosauginius reikalavimų patvirtinimo“;
- › Įstatymas „Dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“;
- › Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.

Esamų Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo įrenginių vietos parinktos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, teritorijų planavimo dokumentus, geografinius ir inžinerinius sklypų aspektus.

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas

Didžioji dalis Kauno rajone susidariusių komunalinių atliekų šalinama sąvartyne (2013 m. tai sudarė 90 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų), pašalintų mišrių (nerūšiuotų) komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Kauno rajone siekė 198 kg/metus.

Kauno rajone komunalines atliekas surenka UAB „Ekonovus“ (buvusi UAB Dzūtra) bei UAB „Kauno švara“. Komunalinės paslaugos gyventojams ir organizacijoms teikiamos tik sudarius sutartis.

UAB „Ekonovus“ ir UAB Kauno švara Kauno rajone be komunalinių atliekų renka ir didžiąsias bei specifines atliekas apvažiavimo būdu. Apvažiavimo dažnumas nustatomas sutartyje su Savivaldybe. Kauno rajone veikia atliekų surinkimą papildančios sistemos. Savivaldybės teritorijoje nuo 2013 metų trys įmonės (Asociacija „EEPA“, VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“, VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“) yra įdiegusios papildančias sistemas.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Kauno rajone veikia konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Atliekos iš mažų organizacijų, įmonių bei individualių namų renkamos nedidelės talpos – 0,12 m³ arba 0,24 m³ – plastmasiniais konteineriais. Didesnėms organizacijoms siūloma įsigyti vieną arba kelis 0,66–1,1 m³ talpos plastmasinius konteinerius. Su fiziniais asmenimis, turinčiais privačias valdas, sudaromos asmeninės sutartys. Siūloma nuomoti arba pirkti plastmasinius 0,12 m³ arba 0,24 m³ talpos konteinerius. Vidutiniškai konteineris išvežamas du kartus per mėnesį, bet gyventojui pageidaujant išvežama ir dažniau. Kai kuriose vietovėse mišrios komunalinės atliekos taip pat atliekos surenkamos maišais apvažiuojant atliekų turėtojus (betarinis surinkimas).

Žemiau esančioje lentelėje pateikta platesnė informacija apie Kauno rajono atliekų turėtojams aptarnauti naudojamus mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius.

8 lentelė. Kauno rajone naudojamų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai

Konteinerio talpa, m ³	Gyventojai	Įmonės, įstaigos, organizacijos	Sodų bendrijos	Gyventojai	Įmonės, įstaigos, organizacijos	Sodų bendrijos
	Bendro naudojimo konteinerių skaičius, vnt.			Individualaus naudojimo konteinerių skaičius, vnt.		
0,12	0	0	16	8151	182	0
0,14	0	0	0	5010	454	0
0,19	0	0	0	97	0	0
0,24	0	0	1	2409	224	0
0,55	13	0	0	0	9	0
0,66	53	0	55	38	202	0
0,75	0	0	6	0	1	0
0,77	10	0	6	0	39	0
1,1	362	0	9	9	769	0
4	25	0	4	0	108	0
6	37	0	10	0	57	0
20	0	5	0	0	0	0
Viso, vnt.	500	5	107	15714	2045	0
Viso, m ³	770	100	133	2311	1928	0

9 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.⁶

Kolektyvinio naudojimo konteinerių skirtų daugiabučių namų gyventojams, aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose ir įmonėse, įstaigose, organizacijose esančių konteinerių aptarnavimo dažnis
Garliavos mieste ir Akademijos mstl., Domeikavos kaime, Karmėlavos mstl., Raudondvario mstl., Vilkiyoje 2 kartus per savaitę (104 kartai per metus), esantys individualiose namų valdose ir įmonėse, įstaigose, organizacijose.	Garliavos mieste ir Akademijos mstl., Domeikavos kaime, Karmėlavos mstl., Raudondvario mstl., Vilkiyoje – 1 kartą per savaitę (52 kartai per metus).
Visose likusiose gyvenvietėse ir kaimuose, sodų ir garažų bendrijose – visi 1 kartą per 2 savaites (26 kartai per metus).	

Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Labiausiai paplitęs antrinių žaliavų surinkimo būdas – atskirais stiklo, popieriaus, plastmasės, metalo konteineriais, statomais konteinerių aikštelėse tarp gyvenamųjų namų, netoli prekybos centrų, kitose prienamose žmonių susibūrimo vietose. Konteineriai keičiami, sunkvežimiais paimant pilnus konteinerius ir išvežant į apdorojimo bei perdėbimo vietas. Antrinėms žaliavoms

⁶ Šaltinis. Kauno rajono atliekų tvarkymo taisyklės, 2008 m.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

(stiklui, plastmasei) surinkti daugiausia naudojami 0,46, 0,66, 0,75, 1,1 ar 1,8 m³ (stiklui) 2,3 m³ (popieriui), 2,5 m³ (plastikui) talpos konteineriai. Į plastikui surinkti skirtus konteinerius galima mesti ne tik plastiką, bet ir metalą, gėrimų kombinuotą pakuotę.

Kauno rajone surenkamų antrinių žaliavų kiekiai įskaitant pakuotės atliekas pateikiami 10 lentelėje. Palyginti su tais kiekiais, kuriuos galima būtų atskirti iš mišrių komunalinių atliekų srauto, surenkama vis dar nedaug antrinių žaliavų, įskaitant ir pakuotės ir pakuočių atliekas.

10 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimas Kauno rajone 2012 m.-2014 m.,⁷

Metai	Popierius, tonos	Stiklas, tonos	Plastikas, tonos
2012	1 155	9 089	1 792
2013	614	380	289
2014	962	458	941

Efektyvia antrinių žaliavų, įskaitant ir pakuotės ir pakuočių atliekų, surinkimo priemone tampa papildančios atliekų surinkimo sistemos.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane numatyta, kad Kauno rajono savivaldybė turi parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti - vienas konteinerių komplektas (vienas konteineris stiklui, 1 – plastikui ir 1 – popieriui) turi būti pastatytas 600 gyventojų. Kauno rajono savivaldybė įvykdė Valstybiniame strateginiame plane nustatytus reikalavimus (11 lentelė).

11 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Kauno rajone 2012-2013 m., skaičius⁸

Metai	Gyventojų skaičius	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	Skaičius gyventojų, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	Trūkstantį aikštelių skaičius, vnt.	Sodų bendrijų skaičius, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	Viso esamų antrinių žaliavų aikštelių, vnt.	Trūkstantį aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.
2012	89 437	172	520	0	203	25	197	0
2013	92 690	172	539	0	203	25	197	62
2014	94 218	175	538	0	203	25	197	62

Kauno rajone antrinių žaliavų surinkimo aikštelių įrengta pakankamai ir trūkumo nėra: antrinių žaliavų konteinerių aikštelių pas gyventojus - 197 vnt. (471 gyventojui tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė), tame tarpe 203 - uose sodų bendrijose yra 25 antrinių žaliavų aikštelės ir trūksta 62 tokių aikštelių.

Kauno rajono savivaldybė yra patvirtinusi antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelių schemas. Siekiant užtikrinti antrinių žaliavų rūšiavimo efektyvumą 2012 m. pakuotės atliekų surinkimo infrastruktūros plėtrai finansuoti iš Aplinkos ministerijos skirtos dotacijos (1170 tūkst. Lt) nupirka 10 000 vnt. (240 l talpos) specialiųjų konteinerių (mėlynųjų) privačiose namų valdose pakuotės atliekoms rūšiuoti. Savivaldybės indėlis į dotaciją - minėtus konteinerius išdalinti gyventojams ir užtikrinti jų tuštinimą ir priežiūrą.

⁷ Šaltinis: Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2012 - 2014 metus.* Procentais nuo bendro komunalinių atliekų kiekio (tonomis).

⁸ Šaltinis: Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2012 ir 2013 metus.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžias atliekas (BSA) sudaro žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos. Surinktų biologiškai skaidžių atliekų kiekiai pateikti 4 lentelėje, žr. 4.2.1 skyriuje). Remiantis atliekų sudėties tyrimais mišrioje komunalinėse atliekose biologiškai skaidžios atliekos sudaro apie 44 proc., 2014 metais sąvartyne pašalinta beveik 25 tūkst. mišrių komunalinių atliekų, tame skaičiuje apie 9 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų. Pagal valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis, iš Kauno rajono teritorijos 2010 metais turėjo būti pašalinta 9,2 tūkst. tonų, 2013 metais neturi viršyti 6,1 tūkst. tonų BSA.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2007, Nr. [122-5003](#)) nustatyta, kad savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.

Tuo tikslu Kauno rajono savivaldybės taryba įpareigojo Savivaldybės administraciją rengti kompostavimo aikštelės detalų planą, finansuojamą iš Savivaldybės 2008 m. patvirtintos SAARS programos lėšų, planuojamos aikštelės pajėgumai 750-1000 tonų per metus. Žaliųjų atliekų priėmimo aikštelę nuo 2013 metų eksploatuoja VšĮ Kauno RATC (Vandžiolgos k., Vandžiolgos sen., Kauno rajonas).

VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - Kauno RATC) įgyvendina projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-008). Šio projekto preliminari vertė yra 118,8 mln. litų be PVM. ES finansuojama dalis sudaro apie 100,9 mln. Lt be PVM, VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro numatoma dalis – 18,2 mln. Vienas projekto uždavinių - skatinti individualių gyvenamųjų namų savininkus kompostuoti namuose susidarantį biologiškai skaidžias atliekas. Siekiama, kad komunalinių atliekų kiekis, susidarantis namuose taptų naudingu kompostu darže ar sode, ir taip būtų sumažinti atliekų srautai į sąvartynus.

Kauno rajono individualių namų savininkams nemokamai išdalinti 7 tūkst. vnt. plastikinių konteinerių namudiniam kompostavimui. Konteineriai pradėti dalinti nuo 2012 metų antro ketvirčio. Taip pat pagal VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - Kauno RATC) įgyvendinama projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-008) įpusėjo statyti mechaninio apdorojimo įrenginius Kauno mieste bei Kėdainiuose. Tokiu būdu įgyvendinus investicinį projektą, visos BSA bus perdirbamos.

Didžiųjų, elektros ir elektroninės įrangos ir kitų specifinių atliekų tvarkymas

Savivaldybės privalo aprūpinti gyventojus šių specifinių buityje susidarantį atliekų atskiro surinkimo priemonėmis: pavojingų atliekų; elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekų; naudotų padangų, didelių gabaritų atliekų (statybinių atliekų, baldų ir kt.).

Šias atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Didžiosios bei specifinės atliekos Kauno rajone iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu organizuojant 1-2 kartus per metus. Surenkamų atliekų kiekiai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

12 lentelė. *Specifinių atliekų surinkimas Kauno rajone, 2012 – 2013 metais.*⁹

Metai	Naudotos padangos, tonos	Didelių gabaritų atliekos, tonos	Elektronikos ir elektroninės atliekos, tonos	ir įrangos	Buities pavojingos atliekos, tonos	Statybos ir griovimo atliekų susidarymas, tonos
-------	--------------------------	----------------------------------	--	------------	------------------------------------	---

⁹ Šaltinis: Kauno rajono savivaldybės ataskaita Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijai už 2012, 2013 metus.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

2012	18	127	0,33	0,19	661
2013	5	140	0,09	0,01	807
2014	0,66	93	0,48	0,44	823

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. [40-1499](#); 2007, Nr. [122-5003](#)) nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Specifinių atliekų surinkimas vykdomas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę, Vandžiogalos g. 92, Kaune, aikštelės pajėgumai 1000 t/metus.

Metinė mišrių buitinių atliekų susikaupimo norma

Lietuvoje nėra oficialiai šalies mastu patvirtintų komunalinių atliekų susikaupimo normų. Kiekviena savivaldybė savo teritorijoje nustato komunalinių atliekų susikaupimo normas, remiantis sutvarkomų atliekų kiekiais bei esamų gyventojų, įmonių ar įstaigų skaičiumi. Komunalinių atliekų susikaupimo normos skiriasi ne tik pagal gyvenamos vietovės pobūdį (miesto ar kaimo), bet ir dėl gyvenamosios aplinkos (individualus namas ar daugiabutis), gyventojų skaičiaus, kas sąlygoja ūkinę veiklą. Kauno rajone nėra atskirai daryto komunalinių atliekų susikaupimo normų tyrimo pagal atskiras mokėtojų grupes. 2012 metais UAB „Ekonovus“ atliko atskiro surinkimo iš daugiabučių namų Domeikavoje eksperimentą.

13 lentelė. Eksperimento duomenys

Adresas	Konteinerio tūris, m ³	Konteinerių kiekis, vnt.	Bendras tūris, m ³	Bendras svoris, t	1 m ³ svoris, t
Neries g.	1.1	21			
Neries g.	0.77	1	24.97	2.3	0.0921
Parko g.	1.1	2	3.74	0.38	0.1016
Viso:			28.71	2.68	
Viso gyventojų			1663		
Metinė norma (kiekis), kg			0,167		
Metinė norma (kiekis), kartu su atskirai išrūšiuotomis antrinėmis žaliavomis bei pakuotės atliekomis, kg				0.190	
Metinė norma (kiekis), m ³				1.8	

Kauno rajone komunalinių atliekų sraute gyventojų atliekos sudaro apie 80 proc., todėl reikalinga kuo tiksliau įvertinti šias komunalinių atliekų normas. Remiantis įvairių tyrimų duomenimis, vienam gyventojui susidarantis atliekų kiekis individualiuose namuose yra didesnis, negu daugiabučiuose namuose, tai galėjo įtakoti sunkesnės frakcijos atliekos mišriose komunalinėse atliekose.

Gyventojų aprūpinimas konteineriais

Šiuo metu Kauno rajone yra nusistovėjusi tvarka, kai atliekų turėtojai yra aprūpinami jų poreikius atitinkančiais konteineriais. Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis bei kitais savivaldybės administracijos teisės aktais, atliekų turėtojai gali pasikeiti didesnę konteinerį į mažesnės talpos, priklausomai nuo išrūšiuojamų antrinių žaliavų kiekio bei taikant minimalius reikalavimus konteinerio dydžiui. Tokia tvarka yra pilnai teisinga ir skatina gyventojus rūšiuoti atliekas. Kauno rajone pradėjus diegti pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimą bei namudinių

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

kompostavimą gyventojai (atliekų turėtojai) turi išlaikyti minėtą teisę (dėl konteinerių tūrio pasirinkimo). Kita vertus, vertinant komunalinių atliekų didėjimo prognozės ir taikant prielaidas, kad bus vidutiniškai surenkama iki 40 - 50 procentų perdirbimui tinkamų atliekų, vidutinė likusių šalinimui komunalinių atliekų norma (kiekis) nelabai keisis. Žinoma toks pokytis pas atskirus gyventojus gali būti skirtingas, tačiau vidutinė norma keisis mažai, tuo labiau kad pradiniam etape (2013 - 2016 metais) ne visi gyventojai bus aprūpinti individualiais atskiro surinkimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojų aprūpinimas atskiro surinkimo konteineriais taip pat priklauso ne tik esamų lėšų bet ir nuo turimos laisvos žemės. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad Kauno rajone yra įgyvendintas VSATP reikalavimai antrinių žaliavų surinkimo konteinerių skaičiui, todėl mažai tikėtina kad tokių konteinerių skaičius ženkliai didės, o tuo pačiu ir atskiras perdirbimui tinkamų atliekų surinkimas iš daugiabučių namų gyventojų.

Visuomenės švietimas ir informavimas

Pagal Kauno regiono savivaldybių bendradarbiavimo sutartis Kauno regione visuomenės informavimą ir švietimą organizuoja VšĮ Kauno RATC. Gyventojai įvairiomis visuomenės informavimo priemonėmis raginami rūšiuoti atliekas ir nemesti pavojingųjų, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos ir kitų, specialaus apdorojimo reikalaujančių atliekų į mišrių atliekų konteinerius: rengiamos švietėjiškos knygtės, bukletai, informaciniai leidiniai aplinkosaugos tema:

Atliekų priėmimo aikštelių adresai reklamuojami ant transporto (troleibusų, šiukšliavežių). Savivaldybės, gamintojų ir importuotojų organizacijos savo lėšomis taip pat vykdo visuomenės švietimą pasitelkiant įvairias informavimo priemones ir šaltinius. Informavimo priemonės vykdomos kasmet ir taip skatinamas atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje – pas gyventojus. Taip pat, visa švietėjiška, aiškinamoji informacija prieinama Kauno RATC tinklalapyje.

Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados

Kauno rajono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. [40-1499](#); 2007, Nr. [122-5003](#)) bei Kauno rajono ir Kauno regioniniame atliekų tvarkymo planuose nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas 14 ir 15 lentelėse.

14 lentelė. *Atliekų tvarkymo planuose iškeltų uždavinių įgyvendinimo vertinimas*

Eil. Nr.	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2014 metais
----------	--------	--	-------------

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Eil. Nr.	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2014 metais
1.	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip <u>95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai</u> (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	<u>Igyvendinta</u>
		Konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas. Trūkstančių konteinerinių aikštelių įrengimas	Igyvendinta
Komentaras: Aptarnaujamų gyventojų dalis - 95 proc., Aptarnaujami ūkio subjektai - 100 proc., Kauno rajone 2014 metais viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo teikiama tik <u>95 proc. nekilnojamo turto savininkų.</u>			
2.	Esamas sąvartynas	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.	Igyvendinta.
Komentaras: Komunalinės atliekos šalinamos į Lapių regioninį sąvartyną.			
3.	Seni sąvartynai	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus	Igyvendinta.
Komentaras: Uždaryti visi seni sąvartynai. Kauno rajone surinktos atliekos vežamos į nepavojingų atliekų Lapių regioninį sąvartyną, esantį Lepšiškių kaime, Lapių seniūnijoje, Kauno rajone.			
4.	Atliekų perdirbimas ir panaudojimas	Iki 2014 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus.	<u>Neįgyvendinta.</u>
Komentaras: Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų 2012 m., iki 40 proc., o 2013 m. – tik 10,3 proc., 2014 m. – 9,1 proc. 2013 -2015 metais VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrui įgyvendinus investicinį projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-008) ši užduotis bus įgyvendinta.			
5.	Šalinimas tik apdorotų atliekų	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiuotas likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas	2013 m. nebuvo įgyvendinta.
Komentaras: 2013 m. užduotis nebuvo įgyvendinta. 2013 -2015 metais VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrui įgyvendinus investicinį projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-008) ši užduotis bus įgyvendinta.			

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Eil. Nr.	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2014 metais
6.	Antrinių žaliavų surinkimas ir aikštelių plėtra	<p>Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas</p> <p>gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų</p> <p>gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.</p>	<u>Igyvendinta.</u>
<p>Komentaras: Kauno rajone antrinių žaliavų surinkimo aikštelių įrengta pakankamai ir trūkumo nėra: antrinių žaliavų konteinerių aikštelių pas gyventojus - 197 vnt. (471 gyventojui tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė), tame tarpe 203-ose sodų bendrijose yra 25 antrinių žaliavų aikštelės ir 2014 m. duomenimis trūksta 62 tokių aikštelių.</p> <p>Pakuotės atliekų surinkimo infrastruktūros plėtrai finansuoti Iš Aplinkos ministerijos skirtos dotacijos (1170 tūkst. Lt) nupirka 10 tūkst. vnt. specialiųjų konteinerių (mėlynųjų) privačiose namų valdose pakuotės atliekoms rūšiuoti. Savivaldybės indėlis į dotaciją - minėtus konteinerius išdalinti gyventojams ir užtikrinti jų tuštinimą ir priežiūrą.</p>			
7.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA)	<p>Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus).</p>	<u>Igyvendinta.</u>
<p>Komentaras: Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA) įrengta 2014 m. (Vandžiogalos g. 92, Kaunas).</p>			
8.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	<p>Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys</p> <p>Kauno rajono teritorijoje: ne daugiau kaip 6 100 tonų - 2013 m.</p>	Neįgyvendinta.
<p>Komentaras: Remiantis atliekų sudėties tyrimais mišriose komunalinėse atliekose biologiškai skaidžios atliekos sudaro apie 44 proc., 2014 metais sąvartyne pašalinta virš 25 tūkst. mišrių komunalinių atliekų, tame skaičiuje apie 9 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų. 2013 -2015 metais VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrui įgyvendinus investicinį projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-008) ši užduotis bus įgyvendinta.</p>			

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Eil. Nr.	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2014 metais
9.	Žaliųjų atliekų tvarkymas	<p>Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos.</p> <p>„Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas.</p> <p>Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.</p>	<u>Igyvendinta</u>
<p>Komentaras: Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė pradėjo veikti nuo 2014 metų (Vandžiolgos k., Vandžiolgos sen.), aikštelės pajėgumai 750-1000 tonų per metus.</p> <p>2013 -2015 metais VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrai įgyvendinus investicinį projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-008) ši užduotis bus įgyvendinta.</p>			
10.	Specifinių komunalinių atliekų surinkimas	Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Papildančių sistemų diegimas	<u>Igyvendinta</u>
<p>Komentaras: Remiantis aplinkos ministerijos ataskaita komunalines atliekas surenkančios įmonės Kauno rajono savivaldybėje yra UAV „Kauno švara“ ir UAB „Ekonovus“. Šios įmonės surenka ne tik mišrias komunalines atliekas, bet ir buityje susidarantį pavojingą atlieką, biologiškai skaidžias atliekas, popierių, stiklą, plastiką, didžiąsias atliekas, statybos ir griovimo atliekas, EEĮ atliekas, bešeimininkes ir kitas atliekas.</p> <p>Kauno rajono savivaldybės teritorijoje 3 įmonės, kurios teikia papildančios sistemos paslaugas. Papildančią sistemą dėl PPA ir antrinių žaliavų surinkimo yra įdiegusi VšĮ "Pakuočių tvarkymo organizacija", elektros ir elektronines atliekas renka Asociacija "EEPA" bei VšĮ "Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija" Sutartys galioja iki 2014 metų pabaigos.</p>			

15 lentelė. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimas

	Kauno rajone	Būklė
Kiek gyventojų, gauna geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (procentais).	95/100	Gera
Kiek įrengta Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų, kokia sąvartynų statybų eiga.	1	Gera
Kiek uždaryta aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančių sąvartynų.	13	Gera
Kiek perdirbta ar kitaip panaudota komunalinių atliekų (visų per metus susidariusių komunalinių atliekų (procentais).	9-10	Bloga

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų susidarymo prognozės planuojamu laikotarpiu (2014-2020 m.)

Kauno rajono gyventojų skaičiaus prognozė pateikta, remiantis duomenimis apie esamą gyventojų skaičių (2014 m.) bei statistiniuose duomenyse matomus Lietuvos gyventojų skaičiaus pokyčius, kurių bendrosios tendencijos rodo 0,5 % metinį gyventojų skaičiaus augimą. Gyventojų skaičiaus prognozių rezultatai pateikti sekančioje lentelėje:

16 lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė 2014-2020 metams

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daugiabučių namų gyventojai	29 867	30 017	30 167	30 318	30 469	30 621	30 775
Individualus namų gyventojai	64 351	64 672	64 996	65 321	65 647	65 976	66 306
Viso gyventojų	94 218	94 689	95 163	95 638	96 117	96 597	97 080

Susidarančių atliekų kiekis 2014-2020 metais priklausys ne tik nuo gyventojų skaičiaus kitimo, bet ir ekonomikos augimo ir vartojimo pokyčių, prekių suvartojimo, ir bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kitų makroekonominių rodiklių raida. Finansų ministerijos 2013 metu balandžio mėnesio duomenimis numatomas bendro vidaus produkto (toliau – BVP) augimas: 2014 metais – 3,4 proc., 2015 metais – 4,3 proc., o nuo 2016 metų – 4,0 proc. Rengiant Kauno rajono atliekų tvarkymo planą laikoma kad atliekų susidarymas kasmet augs apie 1 procentą.

17 lentelė. Komunalinių atliekų kiekio prognozė 2014-2020 metams (tonos per metus)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daugiabučiuose namuose	6 009	6 076	6 143	6 210	6 279	6 348	6 418
Individualiuose namuose	18 018	18 217	18 418	18 621	18 826	19 034	19 244
Pas Juridinius asmenis	3 604	4 859	4 912	4 966	5 021	5 076	5 132
Viso	27 632	29 151	29 473	29 798	30 126	30 459	30 795

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metais tikslai, uždaviniai ir įgyvendinimo priemonės

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas suderintas su Lietuvos Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu 2014-2020 metams (Žin., 2014, Nr.2014-049890) bei Kauno regiono atliekų tvarkymo planu, patvirtintu 2015 metų vasario 17 dienos Kauno regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/2S-11. Bendrieji Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo tikslai:

Plėtojant Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama taikyti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

- › Atliekų prevencija;
- › Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai;
- › Atliekų perdirbimas;
- › Atliekų kitoks naudojimas;
- › Atliekų šalinimas.

Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Atliekų tvarkymo principai

Atliekų tvarkymo sistema turi būti pagrįsta atliekų tvarkymo principų hierarchija – atliekų tvarkymo pastangos pirmiausia sutelkiamos didesnę prioritetą turinčiam atliekų tvarkymo principui įgyvendinti:

Regioninis principas – siekiant didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, savivaldybėms rekomenduojama išvien kurti regionines atliekų tvarkymo sistemas. Valstybė teikia paramą regioninių sistemų kūrimui. Kauno regione šio principo įgyvendinimui yra įkurtas VšĮ Kauno regioninis atliekų tvarkymo centras (toliau – VšĮ Kauno RATC). Regioninis principas Kauno regione įgyvendinamas, pasinaudojant Sanglaudos fondo, valstybės bei VšĮ Kauno RATC paskolos lėšomis įrengiant regioninius Lapių ir Zabieliškio sąvartynus, pilnai atitinkančius ES ir LR aplinkosauginius reikalavimus, privažiavimo kelią prie Zabieliškio sąvartyno, atliekų perkrovimo stotis, atliekų priėmimo punktus, kompostavimo aikštelę, statybos ir griovimo atliekų tvarkymo aikštelę, įsigyjant mobilią statybos ir griovimo atliekų smulkinimo įrangą bei mobilią žaliųjų atliekų apdorojimo įrangą, koordinuojant ir derinant savivaldybių veiksmus dėl komunalinių atliekų, antrinių žaliavų surinkimo, naujų atliekų tvarkymo įrenginių projektavimo ir statybos. Eksploatuojant regioninę atliekų tvarkymo sistemą bus vykdomas šių regioninių atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimas, dokumentų, reikalingų regioninės sistemos eksploatacijai, parengimas, savivaldybių sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo, savivaldybių veiksmų koordinavimas vykdamas kitas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas. Įgyvendinant regioninį principą, savivaldybės gali kai kurias savo funkcijas (valstybinių užduočių komunalinių atliekų surinkimui vykdydas, konkursų komunalinių atliekų tvarkytojų paslaugoms pirkti organizavimas, visuomenės švietimo ir informavimo savivaldybių teritorijoje organizavimas, kitos savivaldybių funkcijos) perduoti VšĮ Kauno RATC.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Principas „teršėjas moka“ – atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Vadovaujantis Gamintojo atsakomybės principu, šių gaminių gamintojai ir importuotojai turi prisiimti pilną atsakomybę už jų į vidaus rinką išleistų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai viso būvio ciklo metu nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant gaminių ir pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, Vyriausybės nustatytų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, informacijos apie gaminius ir pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams.

„Visų sąnaudų padengimo“ principas – mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas, įskaitant sistemos administravimo ir atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas. Visos gyventojų išlaidos komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymui neturėtų viršyti 1 % nuo jų vidutinių (disponuojamų) pajamų.

Solidarumo principas – vienos tonos komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos turi būti vienodos, nepriklausomai nuo to, kokioje regiono vietoje yra atliekų turėtojas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y., atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visose atliekų tvarkymo regiono savivaldybėse, o atliekų tvarkymo paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo atliekų tvarkymo regioninio sąvartyno.

Artimumo ir pakankamumo principai – atliekų tvarkymo sistemos veiksmingumas tiesiogiai priklauso nuo artimumo ir pakankamumo principų taikymo. Vadovaujantis šiais principais, netinkančios perdirbti ar kitaip naudoti atliekos turi būti šalinamos artimiausiame tinkamai įrengtame atliekų šalinimo įrenginyje. Šie principai taikomi tik šalinant atliekas, bet ne jas naudojant.

Visuotinumų principas – viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems atliekų turėtojams, išskyrus įstatymų numatytas išimtis.

Gamintojų atsakomybės principas – atliekų tvarkymo sistema turi remtis gamintojo atsakomybės už gaminių poveikį aplinkai principu, nes gamintojas, priimdamas svarbius sprendimus gaminių ir technologinio proceso projektavimo ir gamybos organizavimo stadijose, turi didžiausią įtaką šio poveikio formavimui.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014-2020 metais

Vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtintame Valstybiniame atliekų tvarkymo plane tikslais bei Kauno regiono atliekų tvarkymo planu nustatomi šie Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. tikslai ir uždaviniai:

- › Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį;
- › Užtikrinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimą;
- › Išplėtoti atskiro atliekų surinkimo sistemą;
- › Užtikrinti visuotinę atliekų surinkimo paslaugą.

1 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, plėtojant racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi uždaviniai:

- › sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus;

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

- › plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.

2 tikslas Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas Šiam tikslui įgyvendinti numatomi uždaviniai:

- › užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga;
- › didinti kokybinius reikalavimus komunalinių atliekų tvarkytojams

3 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi uždaviniai:

- › Didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje
- › Tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus

Atliekų susidarymo prevencija

Pagrindinis dėmesys planavimo laikotarpiu yra skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniam naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones didinant atskirai surenkamų ir perdirbamų atliekų kiekius, bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

Visuomenės palaikymas ir supratimas yra viena iš esminių sėkmingos atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo ir funkcionavimo sąlygų. Visuomenė ir kitos tikslinės grupės turi būti šviečiamos apie atliekų tvarkymo svarbą, turi būti aiškinama apie atliekų naudojimo, šalinimo ir tvarkymo būdus bei jų naudą tiek ekonomine, tiek aplinkosaugine prasme.

Vykdamas visuomenės informavimą ir švietimą turi būti vykdomi sekantys uždaviniai:

- › Kiekvienais metais Kauno rajono savivaldybės administracija (arba paveda Kauno RATC) parengia visuomenės informavimo programą kitiems metams. Šioje programoje numatomos priemonės visuomenei informuoti apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir teikiamas paslaugas, antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir tvarkymo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliavas, apie atliekų pavojingumą ir pavojingų buitinių atliekų surinkimo galimybes bei kitus komunalinių atliekų tvarkymo aspektus, apie kuriuos būtina informuoti komunalinių atliekų turėtojus, kad būtų efektyviau įgyvendinami šių atliekų tvarkymo reikalavimai.
- › Kauno rajono savivaldybės administracija (arba paveda Kauno RATC) turi papildyti esamas sutartis arba pasirašant naujas sutartis su komunalinių atliekų tvarkytojais, Gamintojų ir importuotojų asociacijomis, EEĮ ir pavojingų atliekų tvarkytojais dėl visuomenės informavimo apie šių atliekų tvarkymą. Atliekų tvarkytojai privalo teikti tokią informaciją ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Atliekų naudojimas ir perdirbimas

Per metus Kauno rajono savivaldybėje susidaro apie 22 000 tonų komunalinių atliekų (įskaitant pramonės įmonėse, įstaigose bei organizacijose susidarančias komunalines atliekas), iš kurių tik apie 10 proc. yra panaudojamos ir perdirbamos. Plėtojant regioninę ir Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, Kauno rajone reikia didinti atskirai surenkamų ir perdirbamų atliekų kiekius, atsižvelgiant į VATP reikalavimus.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

18 Lentelė Kiekybiniai atliekų naudojimo ir perdirbimo reikalavimai Kauno rajonui

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Kauno rajonui
230.1.	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procentų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinimų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 10 700 tonų;
230.2.	- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 13 000 tonų komunalinių atliekų;
230.3.	- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 20 000 tonų komunalinių atliekų;
230.4.	- iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų bûtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.	- iki 2020 metų mažiausiai 7 000 tonų bûtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti

Šios užduoties įgyvendinimui Kauno rajono komunalinių atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo laikotarpyje nustatomos priemonės:

- visuomenės informavimas apie atliekų rūšiavimą jų susidarymo vietose ir jo svarbą;
- antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės ir pakuočių atliekų surinkimas ir surinkimo plėtra;
- papildančių sistemų įdiegimas savivaldybėje;
- APP įrengimas ir eksploatacija;
- didelių gabaritų ir specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas.

Antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės ir pakuotės atliekų, atskiro surinkimo užduotys

Atsižvelgiant į tai, kad Kauno rajone infrastruktūra yra pilnai sukurta, siekiant įgyvendinti šiame plane nurodytus tikslus (kiekius) didesnis dėmesys turi būti skiriamas visuomenės informavimui ir švietimui, bei taikant ekonominius svertus (diferencijuotos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimas). Visuomenės informavimo ir švietimo užduotis savivaldybė turi pavesti vykdyti komunalinių atliekų surinkėjams, kitiems atliekų tvarkytojams bei GIA, įtraukiant šiuos reikalavimus į sutartis su atliekų tvarkytojais.

Antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemos atnaujinimas iki 2016 metų. Reikalavimai schemos atnaujinimui išdėstyti žemiau esančioje lentelėje.

19 Lentelė. Reikalavimai schemos atnaujinimui.

Iki 2016 sausio 1 d.
daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių bûtų ne daugiau 150 metrų
numatyti tekstilės atliekoms surinkti skirtus konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikšteles
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles skirtas antrinėms žaliavoms surinkti gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

sodų ir garažų bendrijose įvertinti kiekvienos trūkstamos aikštelės tikslingumą ir patikslinti trūkstančių aikštelių skaičių sodų ir garažų bendrijose
--

Schemoje nurodytoms esamoms ir numatytoms aikštelėms turi būti parengti techniniai projektai, vėliau aikštelės privalo būti įrengtos, jose pastatyti konteineriai.

2016-2020 metais savivaldybė turi atsižvelgti į galimus teisės aktų pakeitimus ir pagal poreikį atnaujinti konteinerinių aikštelių schemas bei konteinerių, skirtų antrinių žaliavų surinkimui, kiekį.

Pakuotės atliekų atskiro surinkimo vystymas ir organizavimas

2012 metais pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimo infrastruktūros plėtrai buvo išdalinta 10 tūkst. vnt. (240 l talpos) specialiųjų konteinerių privačiose namų valdose pakuotės atliekoms rūšiuoti. Tokiu būdu beveik 70 % individualių namų savininkams yra sudarytos sąlygos pakuotės ir pakuotės atliekų tvarkymui. Siekiant įvykdyti pakuotės atliekų tvarkymo užduotis Kauno rajono savivaldybė turi:

- › *organizuoti pakuotės atliekoms surinkti skirtų konteinerių išdalinimą.*
- › *Pasirašyti atnaujintą sutartį su gamintojų ir importuotojų asociacija/-omis. Sutartyje turi būti įtrauktos užduotys nurodytos žemiau esančioje lentelėje.*

20 Lentelė. Užduotys ir terminai įtraukiami atnaujintoje sutartyje su GIA.

Iki 2015 metų	Iki 2020 metų
GIA lėšomis aprūpinti individualių namų savininkus pakuotės atliekų surinkimo konteineriais	GIA lėšomis nuolat atnaujinti susidėvėjusius pakuotės atliekoms surinkti skirtus konteinerius, naujais konteineriais aprūpinti naujų individualių namų savininkus
Surenkamų pakuotės atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip:	
Popieriaus PA - 9 kg/gyventojui per metus; Plastiko PA - 9 kg/gyventojui per metus; Stiklo PA - 8 kg/gyventojui per metus; Kombinuotos pakuotės atliekos - 1 kg/gyventojui per metus; Metalinės PA - 3 kg/gyventojui per metus;	Popieriaus PA - 14 kg/gyventojui per metus; Plastiko PA - 20 kg/gyventojui per metus; Stiklo PA - 6 kg/gyventojui per metus; Kombinuotos pakuotės atliekos - 4 kg/gyventojui per metus; Metalinės PA - 1 kg/gyventojui per metus;

Įvertinus 2014-2015 metais surenkamų PA kiekius Kauno rajono savivaldybė turi patikslinti PA surinkimo užduotis 2016 - 2020 metams Gamintojų ir importuotojų asociacijai/-oms tam, kad būtų surenkami realūs šių atliekų kiekiai ir įgyvendintos šio plano užduotys.

Tekstilės atliekų surinkimo organizavimas.

Kauno rajono savivaldybė iki 2016 metų atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje turi numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą. Konteineriai tekstilės atliekoms turi būti išdėstyti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi tokius konteinerius yra tikslinga statyti (prie prekybos centrų, kitose vietose). Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Mažesnėse savivaldybės gyvenvietėse, kur tokių konteinerių pastatymas ne ekonomiškai, savivaldybė turi įpareigoti atliekų tvarkytojus, teikti gyventojams specialius maišus šioms atliekoms rinkti bei taikyti šių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Remiantis Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metams planu (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989) Kauno rajonui nustatytos sekančios biologiškai skaidžių komunalinių atliekų šalinimo į sąvartyną užduotys:

- › nuo 2014 iki 2015 metų šalinti į sąvartyną ne daugiau kaip 10 977 tonas/metus;
- › nuo 2016 iki 2017 metų šalinti į sąvartyną ne daugiau kaip 9 879 tonas/metus;
- › nuo 2018 iki 2019 metų šalinti į sąvartyną ne daugiau kaip 8 781 toną/metus;
- › nuo 2020 metų šalinti į sąvartyną ne daugiau kaip 7 684 tonas/metus;

Šios užduoties įgyvendinimui Kauno rajono komunalinių atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo laikotarpyje nustatomos priemonės:

- › Namudinio kompostavimo skatinimas;
- › Šių atliekų surinkimas per APP;
- › Kompostavimo aikštelės eksploatavimas;
- › Atskiros žaliųjų atliekų surinkimo paslaugos teikimas;
- › Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių statyba ir eksploatacija;
- › Atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemos įdiegimas ir eksploatacija.

Žaliųjų atliekų tvarkymas

Žaliųjų atliekų priėmimas (šalinimas) į regioninį Lapių sąvartyną yra draudžiamas. Žaliosios atliekos, atskirtos nuo kitų komunalinių atliekų, bus surenkamos per APP. Planuojami kiekiai nėra dideli, todėl žaliosios atliekos galės būti pervežamos į regioninę kompostavimo aikštelę (Kėdainių rajonas). Taip pat dalis žaliųjų atliekų bus tvarkoma naudojant namudinį kompostavimą. Žaliosios atliekos taip pat gali būti surenkamos apvažiavimo būdu, vėliau jas šalinant regioninėje kompostavimo aikštelėje arba atliekas surenkančios įmonės kompostavimo aikštelėje. Tokia užduotis turi būti nustatyta komunalinių atliekų surinkimo operatoriaus parinkimo techninėje užduotyje. Techninėje užduotyje operatoriui taip pat turi būti numatytas reikalavimas teikti žaliųjų atliekų atskiro surinkimo paslaugas (pastatant tam skirtus konteinerius), esant gyventojų prašymams (pvz., pavasario-vasaros sezono metu individualių namų, sodų bendrijų teritorijose). Už tokias paslaugas gyventojai apmoka atskirai, pagal Operatoriaus pasiūlyme pateiktus įkainius.

Dalis Kauno rajono savivaldybėje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų bus kompostuojamos jų susidarymo vietoje. Iš esmės tai gali atlikti beveik visi privatūs namų ūkiai, turintys nuosavą sklypą su sodu. Skaičiuojama, kad 100 m² sodo užtenka 1 m² ploto kompostavimo vietos.

Individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leis vidutiniškai sumažinti patenkančių biologiškai skaidžių atliekų apie 1500 tonų per metus. Kompostavimui tinka visos augalinės atliekos iš sodo ir daržo (šakos, žolė, lapai) bei augalinės kilmės maisto ruošimo atliekos. Dėl higienos sumetimų namų sąlygomis draudžiama kompostuoti mėsą ir virtą maistą. Taip pat, namudiniam kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklos, kadangi dėl pakankamai žemos temperatūros jos pilnai nesuyra. Įprastas vieno namų ūkio kompostavimo našumas siekia 0,5 - 1 m³.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Technologiškai namudinis kompostavimas yra labai nesudėtingas: virtuvės ir sodo atliekos yra patalpinamos į medinę ar plastmasinę kompostavimo talpą ar aptvarą. Šakos ir krūmai turi būti susmulkinami. Maždaug kartą per metus kompostavimo talpa/aptvaras yra ištuštinamas ir kompostas yra persijojamas. Likusi neatsisijojusi dalis gražinama atgal į komposterį kompostavimui kitiems metams. Tokiu būdu gaunama 350 - 450 kg/t patalpintos medžiagos aukštos kokybės komposto, pasižyminčio mažu teršalų kiekiu (pvz. sunkiųjų metalų ar kt. pavojingų cheminių junginių).

Įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūra, bei kitos įmonės, kurių veikloje susidaro tokios atliekos, susidarančias žaliąsias atliekas šalina nuotekų dumblo kompostavimo aikštelėje, arba tokios įmonės įsirengia aplinkosauginius reikalavimus atitinkančius kompostavimo įrenginius, arba naudojami kitų įmonių kompostavimo įrenginiai. Sąnaudos, tenkančios šių atliekų tvarkymui, yra įtraukiamos į šių įmonių paslaugų įkainius.

Sklandus ir nenutrūkstamas esamos atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimas
Kauno rajone biologiškai skaidžios, tame tarpe žaliosios atliekos tvarkomos, naudojant esamą rajoninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą: DGASA, kompostavimo aikštelė. Savivaldybė kartu su KRATC turi užtikrinti sklandų šių įrenginių darbo organizavimą.

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas 2015 metais

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *Užtikrinti, kad būtų išdalintos žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės individualių namų savininkams.*
- › *Pateikiant gyventojams/sodų bendrijoms kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*
- › iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduojuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *Užtikrinti pastovų trūkstamų žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių pateikimą individualių namų savininkams.*
- › *Pagal poreikį teikti gyventojams/sodų bendrijoms kompostavimo dėžes arba taikyti skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Šios užduoties įgyvendinimas turi būti pavestas komunalinių atliekų tvarkytojui, papildant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartį.

Įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūra, bei kitos įmonės, kurių veikloje susidaro tokios atliekos, susidarančias žaliąsias atliekas šalina arba savivaldybei at VŠĮ Kauno RATC priklausančioje kompostavimo aikštelėje, arba tokios įmonės įsirengia aplinkosauginius reikalavimus atitinkančius kompostavimo įrenginius, arba naudojami kitų įmonių kompostavimo įrenginiai. Sąnaudos, tenkančios šių atliekų tvarkymui, yra įtraukiamos į šių įmonių paslaugų įkainius.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2020 metų

2014 metais, įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą „Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, pradėta Kauno regiono mechaninio biologinio komunalinių atliekų (Kauno MBA) apdorojimo įrenginių, skirtų mišrių komunalinių atliekų rūšiavimui, antrinių žaliavų atskyrimui ir biologiškai skaidžių atliekų apdorojimui, statyba Kauno mieste, Ateities plente 51B.

Pastatytuose Kauno MBA įrenginiuose bus tvarkomos komunalinės atliekos, surenkamos iš viso Kauno regiono, įskaitant ir Kauno rajoną.

Šiuo metu nesant regioninio šių atliekų tvarkymo įrenginio, Kauno rajono savivaldybės gyventojams yra rekomenduojama kompostuoti savo žaliąsias ir maisto (biologinės kilmės) atliekas namudiniu būdu. Tai būtų taikoma gyventojams, turintiems individualius namus ar gyvenantiems sodų bendrijose. Informacija apie tokių atliekų kompostavimą (informacija apie galimus kompostavimo būdus „namų sąlygomis“, kompostavimui reikalingų priemonių (talpų, dėžių) įsirengimą ir pačių kompostuojamų atliekų priežiūrą) turi būti teikiama Visuomenės informavimo ir švietimo programoje.

Įmonės (viešojo maitinimo ir kitos įstaigos), kurių veikloje susidaro maisto ruošimo, netinkamų vartoti maisto produktų ir kitos biologiškai skaidžios atliekos, šias atliekas turi rinkti atskirai ir šalinti specialiuose tokių atliekų tvarkymo įrenginiuose.

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *iki 2016 metų kartu su KRATC bei kitomis savivaldybėmis įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniam apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;*
- › *nuo 2016 metų kartu su KRATC bei kitomis savivaldybėmis pradėti eksploatuoti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, taip pilnai įgyvendinant plano užduotis biologiškai skaidžių atliekų šalinimo mažinimui.*

Maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu parengti Galimybių studiją, kurioje turi būti techninis ir ekonominis tokios maisto atliekų surinkimo sistemos įdiegimo įvertinimas.*
- › *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu parengti techninį projektą arba pirkimo dokumentus tokių įrenginių statybai.*
- › *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu paskelbti konkursą įrenginių statybai bei maisto atliekų surinkimui.*
- › *Iki 2019 metų pradėti atskiro maisto atliekų surinkimą.*

Reikia atkreipti dėmesį, kad atskiro maisto atliekų surinkimo prievolė yra nustatyta pačioms įmonėms (viešojo maitinimo ir kitos įstaigos). Atskiras biologiškai skaidžių atliekų surinkimas iš gyventojų yra problemiškas dėl sekančių priežasčių: atskirų konteinerių daugiabučių namų kvartaluose išdėstymas; surenkamų atliekų kokybė (užterštumas kitomis atliekomis); didelė atskiro atliekų surinkimo kaina; maža tikimybė surinkti reikalaujamą biologiškai skaidžių atliekų kiekį, ypač ne miesto teritorijoje, o surinkus - dar labiau padidėję transportavimo kaštai; higieninės aplinkos problemos.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Optimaliausias variantas įdiegti atskirą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą, ypačingai iš vietų, kur tokių atliekų susidaro didesni kiekiai, yra apjungti įmonių diegiamas biologiškai skaidžių atliekų (maisto atliekų) tvarkymo sistemas kartu su galimu atskiru biologiškai skaidžių atliekų surinkimu iš gyventojų, tvarkymo kaštus dengiant (pilnai ar dalinai) privačiomis lėšomis.

Specifinių komunalinių atliekų srautų surinkimo užduotys

Remiantis Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu bei Atliekų tvarkymo įstatymu (bei taisyklėmis) savivaldybės yra įpareigojamos aprūpinti gyventojus šių specifinių (buityje susidarančių) atliekų atskiro surinkimo priemonėmis, tačiau nėra nurodomi kiekybiniai šių atliekų surinkimo skaičiai:

- › *didžiųjų komunalinių atliekų (baldų ir panašiai);*
- › *statybos ir griovimo atliekų;*
- › *elektros ir elektroninės įrangos atliekų;*
- › *naudotų padangų;*
- › *pavojingų atliekų (baterijų, akumuliatorių, transporto priemonių pavojingų atliekų, buitinės chemijos atliekų ir kita).*

Šių atliekų surinkimui Kauno rajono savivaldybėje naudojamos priemonės:

- › *Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;*
- › *Šių atliekų surinkimas per DGSA;*
- › *Atskiros šių atliekų surinkimo paslaugos teikimas;*
- › *Papildančių sistemų diegimas.*

Specifinių atliekų surinkimo užduotys (apvažiavimų dažnumas) turi būti nustatomos konkursinėje dokumentacijoje dėl mišrių komunalinių atliekų surinkimo.

Kauno rajono savivaldybėje dalį specifinių atliekų gyventojai gali patys pristatyti į DGSA. Įmonės, užsiimančios statybos ar remonto darbais, susidarančias tokias atliekas tvarko Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyta tvarka, tai yra, šalina šias statybos ir griovimo atliekas specialiose statybinių atliekų tvarkymo aikštelėse.

Kaip dar viena specifinių atliekų surinkimo priemonė yra Gamintojų ir Importuotojų steigiamos papildančios sistemos šių atliekų surinkimui. Todėl savivaldybė turi kuo glaudžiau bendradarbiauti su Gamintojų ir Importuotojų asociacijomis dėl tokių sistemų diegimo savivaldybės teritorijoje. Išlaidos, tenkančios šių sistemų eksploatacijai, yra apmokamos iš Gaminio mokesčio.

Planuojami sutvarkyti specifinių atliekų kiekiai 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

21 Lentelė. Specifinių atliekų sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones, tonos per metus.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stambiagabaritės atliekos	143	147	152	156	161	166	171

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Buities pavojingos atliekos	1	1	1	1	1	1	1
Elektros ir elektronikos atliekos	93	279	374	376	378	380	382
Naudotos padangos	5	5	5	6	6	6	6
Statybos atliekos	824	849	874	900	927	937	946

Kauno rajono savivaldybėje specifinių atliekų tvarkymo organizavime turi būti naudojamos šios priemonės:

Atskiro surinkimo paslaugos plėtimas. Atskiros statybos ir griovimo atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų atliekų (baterijų, akumuliatorių, transporto priemonių pavojingų atliekų, buitinės chemijos atliekų ir kita) surinkimo paslaugos teikimas.

Surinkimas ne mažiau kaip 2 kartus per metus. Pavojingų atliekų, didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu turi būti vykdomas ne mažiau kaip 2 kartus per metus.

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas ir plėtra. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės geros būklės palaikymas, eksploatavimas, kad būtų sudarytos palankios sąlygos gyventojams pristatyti specifines atliekas.

Specifinių atliekų surinkimas turi būti plėtojamas savivaldybėje diegiant papildančias sistemas. Turi būti plėtojama specifinių atliekų surinkimo konteinerių plėtra garažų bendrijose.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo organizavimas iki 2015 gruodžio 31 d. EEĮ atliekų turi būti surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus. Norint pasiekti šį tikslą, savivaldybė Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija/omis turi nustatyti prievolę dėl šio kiekio surinkimo.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo plėtra

Remiantis Valstybiniu atliekų tvarkymo planu, komunalinių atliekų paslaugos teikimo plėtos užduotis yra užtikrinti, kad atliekų surinkimo paslauga Kauno rajono savivaldybėje būtų teikiama visiems gyventojams. Tokia paslaugos teikimo užduotis turi būti nurodyta savivaldybių konkursinėje dokumentacijoje komunalinių atliekų surinkimo paslaugoms teikti.

Šiuo metu Kauno rajone komunalinių atliekų surinkimo paslauga 95 proc. rajono gyventojų, Aptarnaujami ūkio subjektai - 86 proc., arba 87 proc. nekilnojamo turto savininkų. Komunalinių atliekų paslaugos plėtra, kaip privaloma užduotis, turi būti nustatyta techninėje užduotyje komunalinių atliekų surinkimo operatoriui. Esant galimybei, komunalinių atliekų surinkimo operatoriui pavesti rinkti komunalines atliekas 1,1 m³ talpos konteineriais kaimo vietovėse, taip aptarnaujant vienkiemius gyventojus.

Siekiant gerinti komunalinių atliekų surinkimo kokybę, Kauno rajono savivaldybė turi:

- › *Pavesti komunalinių atliekų surinkimo operatoriui vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus;*
- › *Pavesti komunalinių atliekų surinkimo operatoriui vykdyti mišrių komunalinių atliekų kiekio (normų) tyrimus;*
- › *Vykdyti Operatorių veiklos priežiūrą;*
- › *Priimti sprendimą dėl mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo sistemos įdiegimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą.*

Sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Remiantis EK sprendimu dėl paramos investiciniam projektui „Kauno regiono komunalinių atliekų sistemos sukūrimas“ skyrimo bei Kauno rajono savivaldybės kartu su kitomis savivaldybėmis ir VšĮ Kauno RATC pasirašyta bendradarbiavimo sutartimi, visi sąvartynai, esantys Kauno rajone, yra perduoti VšĮ Kauno RATC. VšĮ Kauno RATC yra atsakingas už šių sąvartynų rekultivaciją bei priežiūrą po rekultivacijos. Vykdydama priežiūrą, VšĮ Kauno RATC turės vykdyti darbus, numatytus techniniuose projektuose bei parengtose sąvartynų monitoringo programose, jei tokios bus reikalingos pagal techninius projektus. Visos sąnaudos, susijusios su sąvartynų priežiūra po uždarymo (kaupų šienavimas, sąvartynų filtrato surinkimas, išvežimas, kiti darbai), yra įtraukiamos į mokesčių už komunalinių atliekų tvarkymą.

Teisinių dokumentų atnaujinimas ir ekonominių instrumentų taikymas

Tobulinant Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos teisinę bazę, savivaldybė turi:

- › *Iki 2016 metų patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus.*
- › *Iki 2016 metų įvesti mokesčius už sąvartyne šalinamas atliekas ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamas atliekas bei mokesčių už atliekų deginimo arba bendro atliekų deginimo įrenginiuose naudojamas energijai gauti atliekas;*
- › *Iki 2016 metų parengti ir patvirtinti diferencijuoto mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą nuostatus.*

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Atliekų tvarkymo veiklos finansavimo mechanizmas turi atitikti „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principus. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane atliekų tvarkymo finansavimo atžvilgiu keliami šie reikalavimai:

- › *Atliekų tvarkytojai turi imtis visų priemonių, siekdami, kad už komunalinių atliekų tvarkymą mokėtų visi atliekų turėtojai;*
- › *Nustatant įmokų už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas dydį, siūloma palaipsniui pereiti nuo įmokos vienam gyventojui prie įmokos už konteinerio ištuštinimą priklausomai nuo jo dydžio ir tuštinimo dažnumo nustatymo;*
- › *Atliekų tvarkytojai turėtų teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią kainą, užtikrinančią priimtina paslaugų teikimo lygį, atsižvelgiant ne tik į ekonominius, patogumo naudotojams, bet ir aplinkosaugos bei higienos reikalavimus;*
- › *Visos buitinių atliekų, sudarančių didelę komunalinių atliekų dalį, tvarkymo išlaidos neturėtų viršyti 1 procento vidutinių šeimos pajamų. Socialinė politika turi būti įgyvendinama per socialines programas, o ne atliekas tvarkančių įmonių lėšomis.*

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

- › *Atliekų tvarkymo paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo atliekų tvarkymo regiono sąvartyno. Viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokį patį tvarkomų atliekų kiekį ir tokią pačią teikiamos paslaugos kokybę.*

Taikant gamintojo atsakomybės principą, buityje susidarančių pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimą turi finansuoti gamintojai ir importuotojai, o ne šių gaminių vartotojai. Siekiant sumažinti atliekų tvarkymo kaštus savivaldybių valdomose sistemose, gamintojai ir importuotojai bendradarbiauja su savivaldybėmis vadovaudamiesi geros partnerystės principais, pasirašydami sutartis ir (ar) kitais būdais.

Šiuo metu Kauno rajono savivaldybėje iš atliekų turėtojų surenkamos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą yra nepakankamos. Iš dalies tai yra sąlygota to, kad ne visi gyventojai ir kt. komunalinių atliekų turėtojai naudojasi (ir/ar moka už) komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, arba mokėjimų dydis yra nustatytas per mažas. Taip pat ne visos esamos sąnaudos yra dengiamos iš atliekų turėtojų surinktų įmokų – komunalinių atliekų tvarkymui yra naudojamos savivaldybių biudžetų lėšos. Ši situacija yra nepatenkinama, kadangi neleidžia pasiekti reikiamo atliekų tvarkymo paslaugos kokybės lygio bei neatitinka realių paslaugos tiekimo sąnaudų.

Įgyvendinant principą „teršėjas moka“ Kauno rajone, apskaičiuojant mokestį už komunalinių atliekų tvarkymą (tarifą ar rinkliavą), turi būti įtrauktos šios sąnaudos:

➤ **Komunalinių atliekų surinkimo sąnaudos:**

- › *nerūšiuotų komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas;*
- › *komunalinėse atliekose esančių antrinių žaliavų atskiras surinkimas ir pervežimas;*
- › *pavojingų buities atliekų, didžiųjų atliekų, buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų atskiras surinkimas apvažiavimo būdu;*
- › *kitų atskirai surenkamų atliekų (pvz., žaliųjų atliekų, virtuvės ir maisto atliekų) tvarkymas;*

➤ **VšĮ Kauno RATC sąnaudos („vartų mokestis“):**

- › *komunalinių atliekų priėmimo punktų eksploatavimas, įskaitant juose surenkamų atliekų tvarkymo sąnaudas;*
- › *regioninės ir rajoninės kompostavimo aikštelių eksploatavimas;*
- › *regioninės statybos ir griovimo atliekų tvarkymo aikštelės eksploatavimas;*
- › *regioninių sąvartynų eksploatavimas, įskaitant uždarymą, rekultivavimą ir priežiūrą po uždarymo;*
- › *nerūšiuotų komunalinių atliekų perkrovimo stočių eksploatavimas;*
- › *kitų atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimas, jeigu šiuos įrenginius būtina įrengti įgyvendinant komunalinių atliekų tvarkymo planų tikslus;*

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

- › netinkančių eksploatuoti sąvartynų uždarymas, rekultivavimas ir priežiūra po uždarymo;
- › komunalinių atliekų tvarkymo sistemos valdymas ir administravimas:
 - ✓ regionų ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo planų rengimas, jų įgyvendinimo organizavimas ir kontrolė;
 - ✓ galimybių studijų, techninių projektų, konkursų ir kitos dokumentacijos rengimas;
 - ✓ konkursų atliekomis surinkti ir įrenginiams eksploatuoti organizavimas;
 - ✓ sutarčių administravimas ir kontrolė;
 - ✓ visuomenės informavimas komunalinių atliekų tvarkymo klausimais ir kitos veiklos, numatytos komunalinių atliekų tvarkymo planuose.

Savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimas vertinamas 2014-2020 metų laikotarpiu.

Būklė vertinama kas du metus ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera - pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100 proc. planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70 proc. rezultato; Bloga - pasiekta <50 proc. rezultato.

22 Lentelė. Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas ¹⁰	Rezultatas*	Būklė
Perdirbta ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais	- Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 % komunalinių atliekų; - Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 % komunalinių atliekų.	< įrašyti metų rezultatus>	Labai gera - pasiekta 100% planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100% planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70% rezultato; Bloga - pasiekta <50% rezultato.
kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	Iki 2016 m. 100% užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	< įrašyti metų rezultatus>	

¹⁰ Planuojami rezultatai (tonomis) pateikti remiantis gyventojų ir atliekų susidarymo prognozėmis

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

kokie sukurti mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai, palyginti su per metus susidarančiu mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekiu	tonomis ir procentais	Sukurti pajėgumai rajone 0 %, regione pajėgumai 100 %	< įrašyti metų rezultatus>	
kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti tokių komunalinių atliekų medžiagų, kaip popierius, metalas, plastikas, stiklas	tonomis ir procentais, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagų - popieriaus, metalo, plastikų, stiklo	Iki 2020 m. ne mažiau kaip 50 % komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti	< įrašyti 2016 metų rezultatus>	

Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė

Kauno rajono savivaldybė atsakinga už Plane nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo uždavinių vykdymą. Planą įgyvendina ir už Plano priemonių vykdymą bei priemonių vykdymo koordinavimą pagal kompetenciją atsako Kauno rajono savivaldybės Aplinkos skyrius.

Plano įgyvendinimo priemonės finansuojamos iš Europos Sąjungos paramos ir kitų teisėtai gautų lėšų. Taip pat rekomenduojama savivaldybei dalyvauti įgyvendinant Planą, naudojant savivaldybės biudžeto lėšas.

Planą įgyvendinančios institucijos pasibaigus biudžetiniams metams, iki kitų metų vasario 1 d., teikia Aplinkos ministerijai ataskaitas, kaip vykdomos Plano įgyvendinimo 2014–2020 metų priemonės. Ataskaitose sujungiama praėjusių ir ankstesnių metų informacija, taip pat nurodomos priežastys, kodėl priemonės neįgyvendintos.

Kauno rajono savivaldybė atsakinga už Plano atnaujinimą pasibaigus 2014-2020 metų planavimo laikotarpiui.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

**Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros
priemonių planas 2014-2020 m.**

Kauno rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 metų įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų prevenciją, paruošimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
1. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą	1.1. sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus	1.1.1. Pastatyti Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	Bendradarbiauti su KRATC ir kitomis savivaldybėmis planuojant ir statant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	2015 m.	KRATC	ES, valstybės parama, KRATC paskola	Bendros investicijos į projektą 35 mln. EUR
		1.1.2. Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių eksploatacija	Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių operatoriaus kontrolė	Nuo 2015 m. spalio mėn.	KRATC	Vietinė rinkliava	
		1.1.3. Priimti savivaldybės sprendimą dėl komunalinių atliekų apdorojimo/tvarkymo įrenginių (pvz. maisto atliekų apdorojimo įrenginius) įrengimo reikalingumo	Savivaldybės Tarybos sprendimas	2015-2016 m.	Savivaldybė/ KRATC	Savivaldybės/ KRATC lėšos	
		1.1.4. Išanalizuoti atskiro maisto atliekų surinkimo ir perdirbimo galimybes Savivaldybės ar Šiaulių regiono savivaldybių teritorijoje	Parengti Savivaldybės ar Kauno regiono savivaldybių (bendrą ar kooperuojantis atskiroms savivaldybėms) Galimybių studiją nustatant technines ir ekonomines tokio maisto atliekų srauto tvarkymo galimybes	2015-2016 m.	KRATC/ Savivaldybė	KRATC lėšos	15 tūkst. EUR

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
		1.1.5. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais, sukurti reikiamus maisto atliekų perdirbimo pajėgumus	Bendradarbiauti su KRATC ir kitomis savivaldybėmis planuojant ir statant maisto atliekų apdorojimo įrenginius	2017-2018 m.	Savivaldybė/ KRATC	ES, valstybės parama, KRATC paskola	43 tūkst. EUR
		1.1.6. Organizuoti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą, įrengti pakankamus pajėgumus šioms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti	Bendradarbiauti su KRATC ir kitomis savivaldybėmis parenkant šių atliekų surinkėją (operatorių)	2018 m.	Savivaldybė/ KRATC	ES, savivaldybės lėšos, mokesčio už sąvartynuose šalinamas atliekas lėšos, kitos lėšos	
		1.1.7. Užtikrinti pastovų žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių, pakuotės atliekų bei antrinių žaliavų kiekį		Nuolat	Savivaldybė/ KRATC/ Atliekų surinkėjas/ Gamintojų ir importuotojų organizacija	Savivaldybės /Gamintojų ir importuotojų lėšos	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
		1.1.8. Gyventojams ar kitiems asmenims (pvz.,gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kita), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą susidarymo vietoje		2015 - 2016 m.	Savivaldybė/ KRATC	ES, savivaldybės lėšos, kitos lėšos	27 tūkst. EUR
		1.1.9. Aprūpinti individualių namų gyventojus biologinių atliekų kompostavimo dėžėmis ar konteineriais	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkimo operatoriumi ir nustatyti prievolę aprūpinti naujus Rinkliavos mokėtojus kompostavimo dėžėmis	Nuolat pagal poreikį	Savivaldybė/ KRATC/ atliekų surinkėjas	Atliekų tvarkytojų lėšos, kitos lėšos	
		1.1.10. Žaliųjų atliekų surinkimo plėtra	Aprūpinti naujus individualių namų gyventojus kompostavimo dėžėmis arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose ir pan.	2015-2020 m.	Savivaldybė/ KRATC	Europos Sąjungos paramos lėšos/ savivaldybių biudžetų lėšos,kitos lėšos	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
			Užtikrinti sklandų bendradarbiavimą tarp dėžių dalintojo (atliekų surinkėjas) bei KRATC (užduoties vykdytojo) bei finansuotojo				
	1.2. Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas	1.2.1. Pastatyti konteinerius antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose	Esant galimybei papildomai įrengti aikšteles sodų bendrijose	2015-2020 m.	Savivaldybė/ KRATC/ Gamintojų ir importuotojų organizacija	Gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos, gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos / KRATC lėšos	
		1.2.2. Papildančių sistemų diegimas	Sudaryti sutartis su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis dėl papildančių sistemų plėtos	2014-2015 m.	Savivaldybė/ KRATC/ Gamintojų ir importuotojų asociacija	KRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
		1.2.3. Pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievolę	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė/ atliekų surinkėjas	Savivaldybės lėšos	
		1.2.4. Didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievolę	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė/ atliekų surinkėjas	Savivaldybės lėšos	Vietinė Rinkliava
		1.2.5. Plėtoti Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis nustatyti prievolę dėl šio kiekio surinkimo	2015-2015 m.	KRATC/ Gamintojai ir importuotojai/ Savivaldybė	Gamintojų ir importuotojų /KRATC lėšos	
		1.2.6. Numatyti ir taikyti tekstilės atliekų surinkimo priemones (konteineriai)	Papildyti Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schemas numatant tekstilės konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikšteles.	2015-2020 m.	Savivaldybė/ KRATC	ES paramos lėšos	
		1.2.7. Plėtoti atskirų atliekų surinkimą	Papildyti Atliekų tvarkymo taisyklės prievole įmonėms bei gyventojams dėl atskiro įvairių atliekų srautų rūšiavimo	Iki 2015 m. sausio 1 d.	Savivaldybė/ KRATC	KRATC lėšos	1 tūkst. EUR

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
2. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas	2.1. užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga	2.1.1. Atnaujinti ir/papildyti konteinerių išdėstymo schemą	Paskelbti konkursą dėl konteinerių išdėstymo schemos parengimo	Iki 2016 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	3 tūkst. EUR
		2.1.2. Įrengti naujas papildomas aikšteles pagal patvirtintą schemą		2016-2018	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	Pagal poreikį
		2.1.3. Aprūpinti individualių namų gyventojus konteineriais Pakuotės atliekomis surinkti	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų organizacijomis (tarp KRATC, atliekų surinkėjo ir Gamintojų ir importuotojų organizacijų) nustatyti prievolę dėl atliekų turėtojų aprūpinimo trūkstamais konteineriais.	Nuolat pagal poreikį	KRATC, Savivaldybės/ Gamintojų ir importuotojų organizacijos	ES paramos lėšos, Gamintojų ir importuotojų/ KRATC lėšos	Pagal poreikį
			Pasirašytoje sutartyje nurodyti pakuočių surinkimo užduotis vadovaujantis VATP 2014-2020 m.				
		2.1.4. Pagal poreikį atnaujinti ir /papildyti konteinerių išdėstymo schemas pagal galimus teisės aktų pakeitimus		Nuolat pagal poreikį 2016-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
	2.2 Didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje	2.2.1. Informuoti visuomenę apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas	Papildyti esamas sutartis komunalinių atliekų tvarkytojams nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybė, KRATC, atliekų surinkėjai	Savivaldybės/ KRATC / Atliekų surinkėjų lėšos	3 tūkst. EUR per metus
		2.2.2. šviesti ir informuoti visuomenę: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas		2015-2020 m.	Savivaldybė, KRATC	ES struktūrinių fondų lėšos, LR valstybės biudžeto, savivaldybės lėšos	
		2.2.3. Informuoti visuomenę apie antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje	Sutartyse su GIO nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybė / KRATC/ Gamintojai ir importuotojai	Savivaldybės / KRATC / Gamintojų ir importuotojų lėšos	
		2.2.4. Informuoti visuomenę apie EEĮ atliekų tvarkymą	Sutartyse su EEĮ tvarkytojais nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybė / KRATC/ Gamintojai ir importuotojai	Savivaldybės / KRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
		2.2.5. Informuoti visuomenę apie pavojingųjų atliekų tvarkymą	Sutartyse su pavojingų atliekų surinkėjais nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybė, atliekų surinkėjai	Savivaldybės, Atliekų surinkėjų lėšos	
		2.2.6 Visuomenės informavimo programa	Visuomenės informavimo programos parengimas kitiems metams.	Kiekvienais metais	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
		2.2.7. Dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika		2015-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos, valstybės lėšos	1,5 tūkst. EUR per metus
3. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją	3.1. tobulinti atliekų tvarkymo užduočių įvertinimo teisinį reguliavimą ir stiprinti atliekų tvarkymo metodinę bazę	3.1.1. Vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus, siekiant įvertinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduoties vykdymą		2014-2020 m.	KRATC	KRATC lėšos	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
atliekų tvarkymo srityje		3.1.2 Įvesti mokesčius už sąvartyne šalinamas atliekas ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamas atliekas	Dokumentų parengimas	Iki 2016 metų įvesti	KRATC	KRATC lėšos	
		3.1.3. Parengti ir patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus	Dokumentų parengimas	Iki 2016	KRATC	Savivaldybės, KRATC lėšos	
	3.2. tobulinti atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo ir duomenų patikimumo vertinimą	3.2.1. Gerinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo kokybę įdiegiant konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą	Techninėje užduotyje numatyti komunalinių atliekų surinkėjui nurodyti minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos ministerijos dokumentuose	2015 m.	Savivaldybė Atliekų surinkėjas	Savivaldybės lėšos/ Atliekų surinkėjo	

Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014 – 2020 metams

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, EUR
		3.2.2. Gerinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo kokybę įdiegiant konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą	Techninėje užduotyje numatyti komunalinių atliekų surinkėjui nurodyti minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos ministerijos dokumentuose	2015 m.	Savivaldybė Atliekų surinkėjas	Savivaldybės lėšos / Atliekų surinkėjo	
	3.3 griežtinti atsakomybę ir atskaitomybę už atliekų tvarkymą	3.3.1. Vykdyti nuolatinį atliekų surinkėjų veiklos monitoringą		Pastoviai	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
		3.3.2. Reguliariai vykdyti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių vykdymo kontrolę	Esant galimybei įsteigti papildomus etatus savivaldybėje, kurių pareigybės būtų susietos su komunalinių atliekų tvarkymo monitoringu savivaldybėje	2015-2020 m.	KRATC, Savivaldybės administracijos atstovai, aplinkos apsaugos agentūros darbuotojai	Savivaldybės lėšos	

